

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. ozirnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopolji se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Srbi zanikajo vojne priprave.

BELGRAD 11. (Kor.) Uradno se srbski zopet zatrjuje na kategoričen način, da so vsi podatki nekega „takozvanega“ strokovnjaka, ki je v nekem dunajskem listu pisal o srbskih pripravah na severni meji, popolnoma brez podlage.

Brez Drinopolja nočejo mira.

CARIGRAD 11. (Kor.) Merodajna turška stran poroča Wolffovemu uradu, da je gotovo, da Turčija ne sklene mira, če jej ne ostane Drinopolje kot trdnjava. — Razven na čatajdžanski črti se vežbajo sedaj v Carigradu rezervisti in rekruti, sicer pa je več celotnih divizij na potu iz Anatolije (?), o katerih gibanju se pa ničesar ne izve. Turčija bi po takem imela znatne vojne sile, če bi se pogajanja razdrila.

Rusija ni proti Bolgarom.

PETROGRAD 11. (Kor.) Vest, da bi se Rusija protivila zavzetju Drinopolja po Bolgarih, zanika petrograjska telegrafska agentura in izjavlja, da so brez podlage in da izvirajo iz očividno zlobnega vira.

Rumuni bi radi šli h konferenci.

BUKAREŠT 11. (Izv.) Rumunska vlada je baje zaprosila angleško vlado, da bi smela odposlati kakega zastopnika h konferenci poslanikov. Vprašanje še sicer ni razrešeno, ali ker bo trozveza zahtevo podpirala in se jej tudi Rusija ne protivi, se bodo konference udeležili najbrže tudi Rumuni.

„Novoje Vremja“ napada grofa Berchtolda.

PETROGRAD 11. (Izv.) „Novoje Vremja“ napada danes silno avstrijskega ministra zunanjih zadev, grofa Berchtolda in mu očita, da je on zakrivil v svojo nesmoteno in slabo politiko, da je v Evropi taka zmešnjava. Tudi svoj državi — pravi „N. V.“ — je povzročil Berchtold že več milijonov škode.

Črnogorski prestolonaslednik Danilo v smrtni nevarnosti.

CETINJE 11. (Izv.) Uradni list javlja, da so se danes zopet vršili pred Skadrom mali spopadi med turškimi in črnogorskimi predstražami. Pri teh sta bila skoro ustreljena prestolonaslednik Danilo in general Martinić.

Beligrajska pošta in cenzura.

BELGRAD 11. (Izv.) Pri tukajšnjem poštnem uradu se ne vrši več cenzura.

Zastopniki pri konferenci poslanikov.

DUNAJ 11. (Izv.) Konferenca poslanikov prične v ponedeljek. Zastopniki držav bodo londonski poslaniki in sicer za Avstro-Ogrsko grof Mensdorff, za Nemčijo knez Lichnowsky, za Italijo marchese Imperiali, za Francijo monsieur Cambon, za Rusijo grof Benckendorff in za Anglijo sir Grey.

Z italijanske meje na Tirolskem.

DUNAJ 11. (Kor.) „N. W. Tgbl.“ javlja iz Inomosta, da se je tamošnji italijanski konzulat zahvalil kornemu poveljstvu, da se je zadušnice za v Afriki padle Italijane v Rivi

udeležila avstrijska vojaška oblast oficijelno.

Razpoloženje na avstrijsko-italijanski meji postaja čedalje bolj prijateljsko.

Ruski vojniki na Nemškem.

TORUNJ 11. (Izv.) Včeraj so zaprli v Torunju (Thorn) nekega narednika in čevljarkega mojstra, ker sta osumljena, da sta vohunila za Rusijo.

Delo hotelskih tatov.

DRAŽDANI 11. (Izv.) Mednarodni hotelski tatovi so izvršili včeraj v hotelu „Europäischer Hof“ več vlomov in tatvin. Škode so napravili več tisoč mark, a sleda za njimi ni nobenega.

Masaryk v Belemgradu.

BELGRAD 11. (Izv.) Profesor Masaryk je prispel danes sem in je že konferiral z nekaterimi politikmi.

Nobelov banket.

STOCKHOLM 11. (Kor.) Pri banketu, danem na čast lastnikom Nobelove nagrade, je govoril prvi Gerhart Hauptmann, ki je izjavil, da je postal Nobelov dan za ves svet kulturna zadeva. On hoče svoj tribut spoštovanja posvetiti deloma velikemu mo u, deloma pa velikemu švedskemu narodu, ki je dal tega moža in ki zvesto upravlja njegovo oporoko. Predsedoval je banketu s 175 gosti princ Viljem Švedski.

Ministerski svet.

DUNAJ 11. (Kor.) Listi poročajo, da se je vršil danes predpoldne v Schönbrunnu pod predsedstvom cesarjevim ministerski svet, katerega se je udeležil prestolonaslednik, minister zunanjih zadev, skupni finančni minister, ministerski predsednik, avstrijski finančni in pa domobranski minister. Posvetovanje se je vršilo od 10 do 11 in pol predpoldne.

Novotarije industrijskega sveta.

DUNAJ 11. (Kor.) Industrijski svet je sprejel predlog, da se dovoli zastopnikom domačih firm 40 ostenen popust na običajni vozniški avstrijskega Lloyda in je ugodil predlogu, da naj brzoparniki zopet pristajajo v Makarski in Hvaru.

Odklonil pa je industrijski svet za sedaj predlog, da bi se uvedlo 24urno štetje v avstrijskem železniškem, paroplovnem, poštnem in telegrafskem prometu.

Cesarska pisma o najnovejših imenovanjih.

DUNAJ 11. (Izv.) Cesarska lastnoročna pisma za Auffenberga in Schemua, kakor tudi za Conrada in Kroatina so že napisana in bodo jutri objavljena.

Schemua prosi za vpokojitev.

DUNAJ 11. (Izv.) Feldmaršallantnant Blaž Schemua je prošil za stalno upokojitev. Cesarjevo dovoljenje še ni izšlo.

Klofačeva ideja.

PRAGA 11. (Izv.) Poslanec Klofač je predlagal danes pri zaupnem zborovanju, da se naj vsi češki tajni svetniki napotje na Dunaj in predložijo cesarju v obliki spomenice vse češke želje. Mladočeški listi pa napadajo Klofača radi njegovega predloga in pravijo, da na tak način Čehi nikamor ne pridejo.

odgoditi, ali, oh — ubožica — nazadnje trpi zaradi mene! — je govoril sam pri sebi in komaj čakal, da pride doktorica. Povabilo na obed mu je sedel zelo dobro došlo, ker se je tako mogel nadejati, da jo vidi pred odhodom. Sklenil je, da odide takoj okoli dveh popoldne domov, toda sedaj se je odločil, da ostane do večera in potuje ponoči.

— Nekoliko jej je lažje. Srčni kriči so ponehali in prihaja k sebi. Vprašala je po vas. Bogve, kako je izvedela, da ste pri nas?

— Pa ali bom mogel govoriti žnjo?

— Mislim, vsekakor, ker bolezen ne bo trajala dolgo. Tudi Lubenčič me je pomiril.

Pri obedu je še ni bilo pri mizi. Ivan je bil kakor izgubljen. Celo Lubenčičev razgovor o narodnem gibanju ga ni mogel iztrgati iz melanholije in je poslušal doktorja le na pol ušesa.

Okoli dveh je moral Lubenčič k bolnici. Preje pa je žel k Madleni, kateri je postajalo mnogo boljše. Bila je samo še zelo slaba.

Ko je odšel doktor, je prišel Dumičev inošč z gospodovim listkom, v katerem je vpraševal, kako je Madleni in kedaj bi poslal kočijo ponjo. Opravičeval se je tudi, da sam ne more priti, ker ga je v važnih stvarih posetil grof Edödy in je torej moral ostati doma.

Doktorica je odgovorila Dumiču, da je Madleni boljše in da vstane kmalu, vendar pa

Za češke finance.

PRAGA 11. (Izv.) Pri današnji seji češkega deželnega odbora je referiral vrhovni deželni maršal princ z Lobkovic o rezultatu svojega potovanja na Dunaj. Rekel je, da se je dosegel med vlado in češkim deželnim odborom sporazum, po katerem postane češki deželni zbor čim preje deležen dohodkov od žganja in sladkorja. Tako bodo češke finance morda že do maja na varnem.

Koalicijski paragraf.

DUNAJ 11. (Izv.) Danes popoldne je konferiral grof Stürgkh s strankami večine. Izjavil je, da ni misliti na izpremenjenje koalicijskega paragrafa.

Važne avdijske na Dunaju.

DUNAJ 11. (Izv.) Pred današnjim ministrskim svetom je cesar sprejel prestolonaslednika nadvojvodo Frana Ferdinanda k dolgotrajni konferenci, po ministrskem svetu pa oba generala Kroatina in Conrada.

Vitez Kroatina in baron Conrad.

Vitez Aleksander Kroatina, novi vojni minister, je bil rojen leta 1849 v Olomucu in leta 1869 je absolviral artiljerjsko akademijo ter je postal poročnik. Leta 1873 je bil že nadporočnik. Na to je postal profesor artiljerjske šole in končno komandant. To je bilo leta 1880, dočim je bil imenovan za načelnika sedme sekcije v vojnem ministru leta 1896. Kmalu pa je avanziral za prvega sekcijskega načelnika, in je sodeloval pri reorganizaciji avstr. artiljerije. Baron Franc Conrad von Hütendorff, ki je naslednik šefa generalnega štaba, Blaža Schemue, je infanterijski general. Rojen je bil na Dunaju leta 1852, leta 1878 pa se je udeležil bosenske okupacije. Ko se je leta 1906 bil umaknil Beck, je bil Conrad imenovan za šefa generalnega štaba. Lani je kot tak odstopil in postal inšpektor armade, a letos se je vrnil zopet na čelo generalnemu štabu.

Državni zbor.

Predloga o vojnih dajatvah. — Taktika Jugoslovanov.

DUNAJ 11. (Izv.) Parlamentarni položaj se je zopet poslabšal in jutri ali pojutrišnjem vlada lahko zapre zbornico.

Češki narodni socijalci še vedno obstruirajo zakon o vojnih dajatvah. Grof Stürgkh jih je poskušal pregovoriti in je izjavil, da je vlada pripravljena, ozirati se na njihove želje, ali pri zakonu se ne sme ničesar izpremeniti in razven tega se mora z zakonom takoj opraviti. Seveda bodo češki narodni socijalci še dalje obstruirali.

Časi so že bili danes kritični, ali potom kompromisa se je preložila kriza na jutri. Narodni socijalci so privolili, da se danes sprejme prve tri točke predloge, jutri pa se bo razpravljalo o točkah 4—9. Točka prva je bila sprejeta z od vlade priznane izpremenje, da se zakon le uporabi, če grozi ali pa izbruhne vojna.

Predloga je bila sprejeta s 13 glasovi proti 9; proti njej so glasovali vsi Čehi, Rusini, Nemci in socijalisti. Poljski socijalist Liebermann se je absentiral, kakor tudi Jugoslovana Baljak in Fon.

da želi ostati do večera pri njej in se nadeja, da pride gospod odvetaik sam ponjo okoli osmih zvečer.

— Sedaj pa pogledjmo, kako je naši bolnici — je rekla doktorica, ko je sluga odšel in je odšla k Madleni. Vrnila se je takoj. Sama je privlekla globok naslonjač iz budoarja in odšla po Madleno, ki je nato naslonjena na prijateljico počasnih in trudnih korakov prišla v salon. Doktorica jo je posadila v naslonjač in pokrila s krznom. Obležena je bila Madlena v svilen, široko spalno haljo doktoričino, ki je imela dolge grške rokave in so bili komolci goli.

— Glej — Ivan, pa se vendar še vidi. Vedela sem to popolnoma gotovo — je zašepetala s slabim glasom in mu podala roko, ki jo je vroče poljubil.

— Doktorica je odšla za trenotek.

— Hvala bogu, da ti je boljše. Madlena, pomiri se, saj se ljubiva midva. — Izgubila si veliko, toda mene in moje srce imaš še.

— Vem, vem, Ivan! — mu je odgovorila in zopet podala roko ter mu jo pustila, da jo poljubljuje. — Oh, samo da bi že bila v Zagorju, tam mi bo takoj bolje! Tam se bova mogla zopet videti.

— Pa kedaj odideš?

— Jutri, pojutrišnjem — čim prej bom mogla. Dumič je že danes poslal ljudi vunkaj, da pridejo sobe.

Ivan jej ni odgovoril nič, temveč se je samo v svoji silni hvaležnosti in sreči spustil na kolena in jej začel ognjevito poljubljati roke.

Zakon o vojnih dajatvah zadene Jugoslovane v živo, a jugoslovanski zastopniki nimajo korajže, izpregovoriti jasne in odločne besede, dočim so mladočehi, „stranka ekselenc“, vendar rekli — „ne“.

Če bi bili Jugoslovani in socijalisti storili svojo dolžnost, bi bilo razmerje 13: 12 in vlada bi bila moralno pobita.

Posl. Fon tu ni upal nastopiti proti vladi, v proračunskem odseku pa obstruirajo njegovi tovariši, ne da bi prav vedeli, zakaj. Skoro ni čudno, če se v parlamentu govori, da dr. Susteršičevi pristaši opravljajo vladino delo. Sicer pa tudi ni predobro zamišljena taktika, s katero zahteva dr. Korošec na Dunaju jugoslovansko univerzo, dočim na Kranjskem njegovi ljudje onemogočajo Slovencem habilitacijo. (Študentske listi)

Dr. Korošec za univerzo.

DUNAJ 11. (Izv.) V pododseku za italijansko pravno fakulteto je stavil poslanec dr. Bugatto predlog, da naj pride Italijanska fakulteta v Trst. Nato pa je stavil dr. Korošec predlog, da se naj ustvari junktim med italijansko fakulteto in jugoslovansko univerzo, na kar pa je načelnik Rosner izjavil, da ne more pripustiti glasovanja, ker se pododsek bavi samo z Italijansko predlogo. — Dr. Korošec je nato izjavil, da pri takih razmerah ne more več vztrajati in se je odstranil.

Službena pragmatika.

DUNAJ 11. (Izv.) Odsek državnih uslužbencev je danes nadaljeval svoje posvetovanje o službeni pragmatiki, pa se kljub najboljši volji ni mogel prilagoditi osnutku, kakor je prišel iz gosposke zbornice. Izpremenjena je sedaj določba glede kazni in sicer tako, da so črtane globe.

Dr. Rybač proti oškodovanju države po visokem uradništvu.

K § 33. je govoril z dobrim preudarkom in zelo prepričevalno poslanec dr. Rybač, ki je osvetljeval kričeče nedostatke in krivice, ki so v tem, da visoki državni uradniki zapuščajo službo in stopajo v privatne službe, ki jih potem opravljajo na škodo države. Točka 33, je rekel dr. Rybač, se mora izpremeniti tako, da morajo dobiti državni uradniki, ki so bili definitivni, posebno dovoljenje vlade, če hočejo zavzeti mesto kakega upravnega svetnika. V tem smislu je bil tudi § 33 izpremenjen.

Kontumacija ogrskih opozicijonalcev.

BUDIMPEŠTA 11. (Izv.) Ogrska državna zbornica bo zadnjič pred božičem zasedala dne 18. decembra. Ker traja doba izključena opozicijskih poslancev do 18. decembra, bodo smeli opozicijonalci v zbornico šele pri februarjem zasedanju, ko bo parlamentarna straža že organizirana.

Zanesljivost Italije kakor zaveznice.

Pariški „Figaro“, ki je na glasu zelo resnega lista, objavlja sledečo izjavo nekega italijanskega diplomata: „Grozilne besede nemškega kancelarja in izjava, da bi Nemčija podpirala Avstrijo, ko bi to poslednjo v nje boju s Srbijo napadla kaka tretja velesila, so obvezne le za Nemčijo in niso utemeljene v pogodbi trozveze. Take izjave in take grožnje se more opravičevati k večjemu

— Ah, vstani! Kaj bi rekla Lorika, če te ujame! — Voilá mon schér, za ljubezen je treba skrivatišča in daljine — ljubezen ne trpi niti bližine najboljših prijateljev — je dodala s slabim smeškom.

Ivan je še pravočasno vstal, ker je doktorica takoj nato stopila v sobo.

— Vesta li, otroka, kaj napravimo? Kako bi bilo, če se premetimo v modro sobo? Tu v salonu se zdi, kakor da nisi pri sebi, kajti vsak trenutek lahko pride kdo. Tam bomo kakor bi bili skriti.

Madlena je vstala in podala Ivanu roko, da jo vodi, doktorica pa je zopet vlekla naslonjač iz salona. Lepa bolnica je korakala težko in Ivan jo je moral bolj nositi kakor pa voditi. Toda ta pot po sobah s tem sladkim bremenom se mu je zdelo tako prijetna, tako lepa. Ta kratki čas je imel zanj i lepoto i moč večnosti. Saj je njena tesna bližina duhtela čarobnega vonja in bajnega duha, ta nežna teža njenega telesa, naslonjena na njegove rame, ta njena utrujenost — oh, občutil je vso razkošno dražest, ki jo poklanja to divno bitje s svojo krasoto, s svojim objemom!

In ostali so vsi trije skupaj celo popoldne sami in čas jim je bežal tiho in mirno. Doktorica in Ivan sta si prizadevala, da bi olajšala Madleni bridke čase, da bi jo razbistrila in jej razgnala njene misli na težko izgubo — ona pa se je hvaležno prepustila tem blagodejnim in toplim valovom prijateljstva in najčistejše ljubezni.

(Dalje.)

PODLISTEK.

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Episla Ksaver Šandor Gjalski. — Prevel A. E.

— Kaj je za boga? — je prestrašeno vzkliknil Ivan.

— Migrena. Kako tudi ne bi! Svojo mater je ljubila tako vroče. In prošili smo jo vsi, naj ne gre za pogrebom, pa se vendar nikakor ni dala prepovoriti. Oh — oni prizor, ko so krsto spustili v grobnico, strašno! Ubožica ni več jokala, lice se jej je samo strašno nakremžilo — in kakor okamenela je stala nesrečnica na mestu in se je potem molče zgrudila. Po sreči je stal zraven nje baron Martić in jo je prestregel, da ni padla na tla. Pripeljala sva jo naravnost semkaj, gospod Dumič in jaz.

— Pa kaj pravi doktor?

— Ni nikake nevarnosti. Razdraženi živci, migrena. — Saj veste, da je Madlena zelo čustvena, včasih celo pretirana v svojih občutkih! Tako jo je tudi ubila materina smrt. — Ostanite pri nas pri obedu? Seveda, seveda. Dovolite samo, da grem pogledat k njej.

Ivan je bil globoko ginjen in ves v skrbeh; končno si je očital, da je morda tudi on kriv. Saj je v oni veliki bolesti za materjo ni znal prinraniti svoje odklonitve. „Mogel bi jej bil kako blažje povedati ali

z več ali manj nasilnim tolmačenjem avstro-nemške pogodbe, sklenjene leta 1879, a objavljene leta 1888. Trozveza je izven igre in ko bi se pojavil slučaj, ki ga je omenil nemški kancelar, bi se nahajala Italija v položaju popolne neodvisnosti in ne bi se smela brigati za drugo, nego za obrambo lastnih interesov. Ti interesi pa ne bi bili več enaki avstrijskim, ko bi Avstrija s svojo intrinsgenco provzročila oborožen konflikt s Srbijo z vsemi posledicami, ki bi mogle slediti iz tega.

Po domače — nediplomatično — povedano, bi se to reklo takole: Če bi se Avstrija zapletla v vojno s Srbijo, in bi jo Rusija napadla za hrptom, bi Italija izrabila to lepo priliko, ter bi napadla — Avstrijo od strani. Tudi ta zveza z Italijo je pač le ena avstrijskih specialitet! Povsod drugje na svetu bi bile nemožne take nezanesljive, da, direktno nenaravne zveze.

Zunanji položaj.

I.

Ljubljanski „Slovenec“ zavzema v sedanjem sporu med Avstrijo in Srbijo stališče, ki se krije z našim stališčem. Mnogokateri članek, ki jih je „Slovenec“ prinesel v zadnjem času, odgovarja našemu naziranju. Delo S. L. S. na Dunaju odgovarja stališču, ki ga zavzemlje „Slovenec“ v onih člankih. Treba pomisliti samo, v kako težavnem položaju se nahaja v teh časih jugoslovanska delegacija na Dunaju.

Po pisavi „Slovenca“ in postopanju poslanecv S. L. S., moramo soditi, da je v stranki jela zamagovati narodna struja, ki hoče narodu koristiti in ki politike ne smatra le kakor lestivico osebnih ambicij.

Zato smo se tembolj začudili, ko smo v „Slovencu“ od minule sobote čitali članek pod gornjim naslovom, ki se precej razlikuje od načina „Slovenčev“ pisave v zadnjem času. Pogledali smo na konec in videli tam podpisano ime: Ivan Šusteršič. Gospod dr. Ivan Šusteršič namreč piše:

„Kar se zlasti Srbije tiče, je treba pribiti, da ni res, da bi bila zanjo teritorialna posest ob albanskem obrežju življenjskega pomena.

Življenjskega pomena za Srbijo je prosta trgovinska cesta do jadranskega morja. Te ceste ji pa nihče ne brani. Dobi jo takorekoč koder jo hoče. Odraka se ji le politična posest kosa Albanije, katerega pa nikakor ne rabi za svoje življenje. Če bi torej Srbija radi tega tirala do vojske z Avstrijo, bi zadel vsa krivdva Srbijo samo in izgubiti bi morala vse simpatije, koje si je znala pridobiti.

To treba v resnem trenutju odkrito izreči.

Poudarjati je treba ob tej prilikiki moment, ki se mi zdi zelo važen. Srbski narod je že danes v svobodni politični posesti jadranske obali: Bar je črnogorska lastnina. Ker nihče ne oporeka, da se Srbija in Crnogora polastita novobazarskega sandžaka, pelje pot od Beograda do jadranske obale po izključno srbskem ozemlju. Prosta poraba barskega pristanišča od strani Srbije je stvar, ki se gotovo lahko brez težave uravna med bratskima, tesno zvezanima srbskima državama.

Nikjer ni tedaj videti življenjskega interesa, ki bi silil Srbijo, izzvati krvav boj z Avstrijo radi kosa albanskega ozemlja.“

O vprašanju, je-li za Srbijo teritorialna posest ob albanskem obrežju potrebna ali ne, bi se dalo seveda debatirati in mi nikakor nečemo apodiktično trditi, da dr. Šusteršičeva trditev ni resnična. Res je namreč, da more Srbija zgraditi železnico z izhodiščem v Baru in da more torej Srbija tu priti do morja po izključno srbskem ozemlju. Vendar bi bila ta pot le pot po zemljišču sosedu. Sicer je res, da je ta sosed

brat, toda tudi med brati (in še preje nego med tučji) prihaja do sporov in v tem slučaju bi se utegnilo zgoditi, da bi brat zaprl bratu pot preko svoje nišve. Sicer je pa trditev gospoda dra. Šusteršiča, da Srbiji nihče ne brani pota do Jadranskega morja v precejšnjem navskrižju z zgodovinsko in sedanjo (vsaj dočerašnjo) resnico. Morda je ta trditev dr. Šusteršiča resnična glede tega hipa, ni pa nikakor resnična glede najbližje minulosti.

Mi vsi se še živo spominjamo dogovora za časa aneksijske krize. Tedaj bi bil tedanji srbski minister zunanjih stvari Milovanović srečen, da je iz vse kampanje dosegel vsaj zvezo Srbije z Jadranskim morjem preko Bosne potom posebnih tarifnih ugodnosti. Ali niti tega ni mogel doseči. Avstrija niti tega ni hotela dovoliti Srbiji, da bi svojo živino v zaprtih vozovih izvažala preko Bosne, hotela jo je popolnoma ponižati in je tudi dosegla svoj namen v polni meri. Ze vsled carinske vojne z Avstrijo, ki je srbskemu kmetu provzročila velike škode, je vladalo v Srbiji veliko sovraštvo proti Avstriji, ki pa se je vsled ponižanja, ki je Srbija pretrpela v aneksijski krizi, še podvojilo, potrojilo. Ze pred vojno s Turčijo je bila Avstrija v Srbiji mnogo bolj obsovana nego ista Turčija. Sovraštvo proti Turčiji je bilo tradicionalno, ki se je potom narodnih pesmi podedovalo od roda do roda, seveda so tudi grozodejstva Turkov skrbela za to, da je to sovraštvo ostajalo trajno. Vendar pa srbski kmet v kraljevini ni trpel neposredno nikake škode od Turkov, dočim je vsak kmet na lastni koži čutil posledice politike Avstrije nasproti Srbiji.

Potem, ko je Avstrija zaprla svoje meje za srbsko živino, ni mogel več srbski kmet prodati te živine, dokler Srbija ni dobila novih tržišč. In kolikokrat je srbski kmet preklinjal onega, ki je zakrivil to, da on ne more prodajati svoje živine, so mu odgovorjali: Evo, to ti je kriva Avstrija! In ko je Srbija izšla iz aneksijske krize brez vsakega uspeha in ponižana, je srbski kmet zopet čul: Evo ti, Avstrija je ona, ki ti zapira pot na morje, od koder bi mogel ti pošiljati svojo živino v svet.

Kdor pozna vso to zgodovino, se tudi ne bo čudil, da se je v srbskem narodu porodila misel, da je zanj edin izhod iz teh večnih kriz in večne negotovosti: svobodna pot do morja po lastnem ozemlju, kjer ga ne bo mogel nihče ovirati in mu nihče zastavljati pota. Zato pa nikakor ne gre, da bi to srbsko neodoljivo težnjo k morju smatrali kakor izbruh megalomanije ali kakor posledico pijanosti vsled zmage, ko je vendar to hrepenenje psihološki povsem utemeljen v želji po popolni gospodarski emancipaciji od vsakogar.

Le tako moremo tudi umeti tisto navdušenje, s katerim so srbski konjeniki šumadijske divizije, ki so prvi dospeli pred Drač, pozdravili morje, in zaplavali s konji vanje, ter je s tem simbolično osvojili! Ne smemo pozabiti da so bili ti konjeniki iz Šumadije, ki je najbogatejši del Srbije, kjer je največ živine in ki je tudi največ trpela vsled carinske vojne z Avstrijo.

Menda smo s tem dovolj jasno dokazali, kako je to srbsko stremljenje za svobodno in neodvisno pot do morja psihološko povsem utemeljeno; nikakor pa še nečemo reči s tem, da ne bi se to vprašanje dalo rešiti tudi še na kak drug, tudi za Srbijo zadovoljiv način. Mi smo hoteli le dokazati, da je avstrijska politika sama prigušala Srbijo na pot, na kateri se nahaja sedaj. Saj je znano, da je avstrijska vlada pritiskala zelo proti dunavsko-jadranski železnici!

Seveda treba razločevati med avstrijsko vlado in avstrijskim ljudstvom. To, kar je delala avstrijska vlada s Srbijo, ni delala v interesu avstrijskih ljudstev, — tem-

več v interesu nemške ekspanzije in madjarskega imperijalizma, dveh faktorjev, ki sta v direktnem nasprotstvu z interesi avstrijskih narodov in tudi z interesi avstrijske države kakor take. Zato si je pa tudi dr. Šusteršič nadel zelo nevhvalno nalogo, ko je hotel v „Slovencu“ zastaviti svoe koplje zaprotljudsko politiko avstrijske vlade ko bi vendar morala biti ravno niemu — kakor ljudskemu zastopniku in voditelju stranke, ki se imenuje ljudska in ki tudi crpi svojo moč iz ljudstva — pred vsem merodajna volja tega ljudstva! In to tembolj, če se ta volja krije z obratnimi interesi. Volja našega ljudstva in tudi splošni interes avstrijskih narodov pa je, da Avstrija radi Albanije ali kosa albanskega obrežja, ki naj bi ga dobila Srbija, ne začne nikake vojne! Etini pogoj, ki naj ga Avstrija stavi Srbiji, je, da Srbija kake albanske luke ne sme nikdar utrditi, ali napraviti iz nje operacijske baze za vojno floto, ker bi s tem bil res kršen status quo v Adriji. Sicer se pa zdi, da je dr. Šusteršič v tem pogledu precej osamljen v svoji stranki. V isti številki, kjer je priobčil dr. Šusteršič svoj članek ki je predmetom doseganjim našim izvajanjem, priobčuje „Slovenec“ pod naslovom: „Albanija in Albanci“ podlistek, ki zaključuje sledeče: „Albanci sami priznavajo svojo popolno kulturno in politično nezrelost za avtonomijo. Zato si najbolj žele kot nekaj „pr hoden stadij“ okupacije od strani kake kulturne države, ki bi jim dala potrebne vzgoje.

Sicer pa — bodimo odkriti — nikdo v celji Evropi ne misli resno na trajno integriteto Albanije, najmanj pa naš ljubi zaveznik, ki smatra sedanjo šahovsko potezo pač samo za potrebno in končnemu uspehu svoje igre onstran Jadrana. To tudi dokazuje oficijozna izjava Rima, ki hoče takšno neodvisnost Albanije, da bi bil pri tem izključen vsak vpliv od strani Avstrije. Mi Avstrijci zahtevamo zopet po zatrdilih naše diplomacije zato neodvisnost te dežele, ker tako pravijo naše koristi. Ali si ne nasprotujete obe teži, in sicer diametralno? Toda ali ne vzbujata dejstvo neke bojazni za bodočnost, tembolj, ker more neugodna rešitev tega problema v resnici ogroziti naš obstoj na morju?

Pogled na karto kaže, da je od vse Albanije pravzaprav le Valona za nas važna ki naj bi bila nekak avstrijski Gibraltar. Toda ta ključ nam more zagurati le okupacija.

Zakaj bi se torej v tem oziru ne dala spregovoriti jasna beseda z Italijo, ki ji takisto „integriteta“ Albanije ne gre nič kaj od srca. Kdor prav upošteva moralno in gospodarsko ekspanzijo Italije v Albaniji, mora nujno zahtevati, da čim prej opredelimo svoje interese do italijanskih in do onih, ki jih ima Balkanska zveza. Seveda je pa za to potrebno, da stališče do Srbije revidiramo. In to se nam danes še ne zdi nemogoče.“

To se vsekako precej razlikuje od onega, kar piše dr. Šusteršič; pred vsem pa tudi bolj odgovarja resnici.

Domače vesti.

Od kod dobiva „Reichspost“ svoja vojna poročila? Še so v svežem spominu gorostastna varanja, ki jih je uganjala dunajska „Reichspost“ s svojimi izmišljenimi vojnimi poročili. Razkril je te nemške krščansko-socialne žurnalistične švindlarje ugledni angleški list „Daily Chronicle“. Ampak — poštenjakom okrog „Reichsposte“ zaničevanje poštenega sveta ne imponira. Sedaj smo doznali še za en vir, iz katerega zajema „Reichspost“ svoja „izvirna“ poročila. Doznali smo namreč, da „Reichspost“ naročuje bolgarske, srbske in ruske liste za župnika Frana Štingla v Kotljah pri Guštanju na Koroškem. In ta duhovnik vere miru prevaja omenjene liste

ter jih potem z obratno pošto pošilja uredništvu Reichspost“. Na podlagi teh prevodov klanjajo na Dunaju „izvirne“ dopise, „brzojavke“ in „intervjue“, kakor da bi imeli res poročevalce v onih krajih. Pri treh romunskih „intervjueh“ pa so se imenito urezali in prišlo se je tem švindlarim na sled. Enak švindal, kakor zgoraj dokazano, je z ruskimi, bolgarskimi in srbskimi „izvirnimi“ poročili. Župnik Štingl je rodom Čeh in že par let „delal“ na ta način za „Reichspost“. Sicer pa bi mi svetovall vojni upravi jako dobro zdravilo, za te voljeite žurnaliste. — Par teh naj pozove res pod orožje in kmalu bo konec vsemu junaštvu!

Nemška sodba o nemško-avstrijskem patriotizmu. Vsenemška „Nationale Zeitung“ je pisala te dni: „Isti gospodje, ki so poprej še pevali „Deutschland, Deutschland über alles“ na melodijo avstrijske himne, pevalo sedaj k melodiji tudi oni poprej preklicani tekst. Ali njihov patriotizem se ne zaustavlja pri zvokih pesmi. Patriotizem razgreva sedaj ljudsko dušo do vretja, da bi mu dokazal potrebo vojne za tuje interese! V glavnem sta dve stranki, ki sta vzeli v našem ta patriotizem: krščanski socialci in nemški radikalci. Prve goni katoliški interes, druge pa germanski interes, ki ga baje predstavljajo gospodje roparji v Albanskem gorovu Avstrijski in germanski interes imata toliko skupnega, kolikor — ogenj in voda! Gospod dr. Perko bi hotel mobilizirati 6 milijonov nemških bojevnikov in kladivo germanskega vojnega boga za svobodo enega roparskih narodov. Vojna Avstrije bi morala nas Nemce naravnost streljati ob tla, bi pomenjala udarec, od katerega ne bi si odpogolnil nikdar več. Do takih norosti se povsjenja nemško-radikalna vojna vrtoglavica. Vsenemci pa se ne bodo dajali zavaljati od tega splošnega omamljenja in ostanejo pri — „Wacht am Rhein!“

Tako je vsaj pošteno, ker odkritosrčno. In „Nationale Zeitung“ je vsenemški list, ki mora že dobro poznati svoje pappenheimovce, to se pravi: naše nemške radikalce z njihovim — avstrijskim patriotizmom vred!

Nam pa je le v zadoščenje, da takov nemški list potrja, kar pravimo mi vedno o vrednosti tistega sedanjega tako kričnega avstrijskega patriotizma družbe Wolfow in tovarišev, in o tistem farizejskem kriku, da se nemško-nacionalni in avstrijski interes popolnoma krijeta, češ: kdor Nemec, avstrijski patriot! „Nationale Zeitung“ pa razglašča z vse hvale vredno odkritosrčnostjo, da imata nemški interes (v smislu ciljev naših avstrijskih politikujočih Nemcev) in avstrijski interes toliko skupnega, kolikor voda in ogenj! Ne le, da nič skupnega, marveč še v navskrižju sta si! To resnico je povedal gori rečeni nemški list in je s tem tudi povedal, da je ves tisti sedanji patriotizem Wolfow in družbe — gola sleparija.

Za ljudsko prosveto! S tem klicem smo vabili občinstvo na otvoritveno slavnost ljudske knjižnice v Barkovljah, prirajeno minole nedelje po akademičnem ferijalnem društvu „Balkan“. In odziv na to vabilo je bil naravnost impozanten: vele-razveseljiv za prireditelje in velečasten za naše občinstvo. Ljudstvo, ki s tako vneto sledi klicu „za prosveto“, si piše najlepšo spričevalo po kulturi prepenečega naroda. Takov naval ljudstva, kakor je bil minole nedelje v „Narodnem domu“ v Barkovljah, je videti le ob izrednih prilikah. Ko je bila velika dvorana že nabit polna, so prihajale še vedno nove gruč, ki pa niso našle več prostora in so morale odhajati, ali se tlačiti v druge prostore. Vspelj je bil torej popoln, toliko materijalni, kolikor moralni. — Razpoloženje najizborneje. Izvajatelji programnih toček so imeli najhvaležneje občinstvo. Aplavz je naraščal od točke do točke. Pevske točke sta izvajala dva pevska zbora: Adrie in akademično. Palmo je odnesla „Adrija“ z Vilharjevim zborom. Na vrelu Bosne“. Najsimpatičneje je bila pozdravljena bivša subreika našega gledališča, gospica Angela Janova, ki je absolvirala pesem o poljubu iz operete „Jenski manevri“, valček vaških otrok iz operete „Ciganov primas“ in samospev iz operete „Pučar“. Na klavirju jo je spremljal g. prof. Mirk. — Gospic je bila v zahvalo burna pohvala po vsej dvorani. Orkestralne točke je izvajal oddelek godbe tukajšnjega pešpolka št. 32. Viharno veselost je vzbujal operni prizor „Angelina“ v 1. dejanju. Po oficijelnem programu je bila najanimiraneja svobodna zabava in je vrvenje trajalo do pozno v večer. „Balkanu“ moramo le čestitati na tako krasni vspeh otvoritvi novega doma prosvete v Barkovljah. Le tako naprej: kamen do kamena k gradbi narodne prosvete.

Zavijanje resnice. Odgovor, ki je bil objavljen včeraj na notico „Modrovanje slovenskega učitelja“, je samo zavijanje resnice. Sicer pa je tudi to jako piškav izgovor, da se kdo odteguje prispevkom DCM je zato, da ne žali kakega tolega

PODLISTEK.

„Dobri prijatelji“

Veseloigra v štirih dejanjih. Pisal Victorien Sardou.

K današnji premijeri v slovenskem gledališču v Trstu.

„Dobri prijatelji“ so najdovršenejša veseloigra, kar jih je prišlo dosedaj na oder slovenskega gledališča v Trstu. Upal bi se trditi tudi, da so „Dobri prijatelji“ obenem najboljša satirična komedija v novejši francoski literaturi, je žal, da slavni Victorien Sardou šele nocoj prvič pride na naš oder. Dosedaj res ni bilo prilike, da bi bili vpriporili vsaj eno njegovih svetovnoznanih iger, ki so mu priborile čast ne le prvega francoskega dramatika, temveč so mu tudi prinesle predsedniško čast v akademiji „brezsmrtnih“. Avtor „Fedore“, „Tosce“, „Madame Sans Gene“, „Cyriene“, „Fernande“, „Thermidorja“, „Domoviae“ in neštelnih drugih veseloiger in dram, se nocoj prvič predstavi na našem odru z eno svojih najboljših iger. V „Dobrih prijateljih“ tako spoznavamo slavnega avtorja, kajti vsaka

njegovih iger nosi njegov individualni pečat. V vsakem svojem delu nam ima avtor kaj povedati, kar nas zanima in kar poseza v naše socialno življenje. V „Dobrih prijateljih“ razpravlja na posebno duhovit način važno temo iz življenja vsakega posameznega človeka, temo prijateljstva. Kakor moto naj služil basen, ki jo pripoveduje dr. Thalosan.

V Ispaniju je živila podgana, ki je vsakemu na stežaj odprla svoje srce in si je pridobila toliko dobrih prijateljev, da končno ni imela niti enega prijatelja. Oglejmo si to prijateljstvo malo od bliže! Pisatelj prasuje: ali so naši „dobri prijatelji“ v resnici tudi naši prijatelji? In današnja igra naj bo dokument, da ima duhoviti rajni predsednik akademije „brezsmrtnih“ res prav.

Luis Caussade živi s svojo ženo Cecilio in hčerjo Benjamina na svojem posestvu kraj Pariza. Pri njem stanuje tudi mladi Maurice Duval, ki je ravno prebolel težko bolezen. Luis Caussade je poštenjak, ki vsakemu zaupa in si je tudi on pridobil mnogo prijateljev, ki ga obiskujejo na njegovem posestvu. Tudi neki prijatelj, Arabec iz Alžira, ki mu Caussade niti imena ne ve, se je zatekel k njemu. Prijatelj so res dobri in Caussade ima priliko, da spoznava njih pravo ceno.

Zavidna gospod in gospa Vigneu, ki mu zastupljata vse življenje; tiranski Marrecat s svojim sinom Rafaelom, ki mu nadleguje celo hišo, in njegov sin Rafael, ki končno beži s hišo; Arabec, ki mu končno nakoplje dvoboj: vse sami dobri prijatelji! Končno ga naredijo še ljubosumnega in kmalu bi bil srečni zakon Caussadov prišel do ločitve. Toda, zdaj stopa dr. Tholosan vmes. Ta sicer ni prijatelj Caussadov, vendar reši čast hiše in „Dobri prijatelji“ zapuščajo svojega Caussada in se nikdar več ne vračajo v njegovo hišo....

Ta veseloigra je zajeta iz vsakdanjega življenja, polna ironije in duhovite satire. Edino Gogoljev „Revizor“ se v tem oziru more meriti z njo. Vsakdo, ki ima mnogo „dobrih prijateljev“, bo v tej komediji videl kaj svojega. Vsakdo pa, ki se rad zabava v gledališču, pride nocoj na svoj račun. Nikdo ne zapušča gledališča, ne da bi vzkliknil: „Dobri prijatelji“ so res imenitna komedija!!

Na koncu naj še omenim, da tudi ta, četudi izborno pripravljena predstava naj brže ne bo imela reprize, kajti cela vrsta novih stvari čaka že, da pride pred naše občinstvo.

Leon Dragutinovič

V soboto ob 9 zvečer priredijo pevke pevskega društva „Trst“

Plesni venček

v dvorani „Trg. izobr. društva“, ulica S. Francesco 2. Vstop prost.

Italijana, ki je soprog Slovenke. Z ozirom na pokojnico bodi povedano, da ni bila nikakoli renikolska Italijanka, pač pa hči slovenske matere, soproga nekdanjega slovenskega učitelja in mati slovenske učiteljice.

Čudne razmere. Včeraj mi je prinesel moj deček, ki hodi v I. razred slovenske ljudske šole pri Sv. Ivanu sledeči poziv: „Civica scuola popolare di Guardiella (slovena).“

Al signor.....
Addì mercoledì 11 corrente a ore 8 antim. seguirà la visita medica scolastica di Suo figlio B..... nella stanza del medico scolastico al II. p. di questo edificio scolastico.

Ella ha facoltà di assistere a questa visita:
Guardiella..... Podpisan voditelj slovenske šole.

Razumljivo za naše avstrijske razmere je, da je uradni jezik okoličanskih slovenskih šol — italijanski; vemo, da so zapisniki, obvestila, oklici, okrožnice italijanske, ker naše šolske oblasti ne umejo slovenskega jezika. Da torej oblasti se svojim učitelstvom, ki je dolžno znati italijanski, občujejo v vseh slučajih le italijanski, je vsled naših razmer vsaj odustljivo, nikakor pa ni odpustljivo, da se pošiljajo slovenskim staršem taki samo italijanski pozivi.

„Ne vem, kaj je to in kam naj grem, na magistrat ali na governo“, je dejalo par mater šolskemu voditelju in ponižen možiček je pohlevno čakal v vežnem kolu, da mu kdo razreši uganko. Prišla sem ravno od šolskega zdravnika, ko mi ponudi mož tisti italijanski poziv. „Prosim, kaj mi čejo?“ Razjasnila sem mu stvar, in vesel je hitel mož po stopnicah. Doktorja sicer tudi ne bo umel, a tam sta šolski voditelj in razredni učitelj, ki tolmačita. In veste, kaj se je odgovorilo na magistratu, ko se je namignilo, naj bi bile pozivnice za starše slovenske? Da — nimajo denarja!

Malo ponorčevati se s slovenskim ljudstvom, je že prav, saj je skromno in še precej nezavedno, ali kar je preveč, je preveč! — Naši slovenski deželni poslanci lahko vprašajo ob priliki, koliko milijonov posojila bi bilo treba najeti občini za take slovenske pozivnice?...

Zborovanje babic je bilo včeraj v telovadnici mestne šole v ulici Giuseppe Parini zelo množično. Po odobritvi poročil o delavnosti društva je bilo sklenjeno, sklicati do 15. januarja prihodnjega leta shod.

Delavci! Obrnite se za pojasnila glede volitev v Delavsko zavarovalnico proti nezgodam na tajništvo „Nar. del. org.“ v ul. Sv. Frančiška 2.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu je tudi letos razposlal slavnim zastopom in posameznim rodoljubom svoje okrožnice, v katerih prosil podpore temu društvu. Veliko število slovenskih služkinj dobiva v zavodu moralno in dostokrat tudi gmotno oporo. Ker je pa letos občutna draginja sploh, posebno pa v tem zavodu, ki se vzdržuje samo s prostovoljnimi podporami, zato prosimo vsakogar, naj se vsaj z majhnim zneskom odzove naši prošnji. Saj ta zavod ni potreben samo s človeškega stališča, temveč vrši tudi pomembno narodnostno nalogo med nevednimi slovenskimi dekletji, ki se tako lahko pogublja v morju tujinstva.

Slovensko gledališče.

Danes zvečer ob 8 in en četrt se prvič uprizori na našem odru ena najboljših veseloigler svetovnega francoskega komediografa Victorien Sardou-a

„DOBRI PRIJATELJI“.

O tej veseloigler, ki spada med najznamenitejše svoje vrste v svetovni gledališki literaturi, govorimo v današnjem podlistku. Predstava velja za B abonemente.

Društvene vesti.

Zveza Jugoslovanskih Železničarjev. — Jutri v petek zvečer ob 8 se vrši jako važna seja centralnega odbora. Naprošeni so vsi odborniki in vsi drugi člani centralnega odbora, da se te seje gotovo udeležijo.

Pevci pevskega zbora ZJŽ so vabljivi, da se vsi polnoštevno in redno udeležujejo pevskega vaja, ker imamo „Silvestrovo“ prireditve pred durmi. Mislimo, da je bilo dovolj počitka dosedaj. Napravi torej vsak napram „Zvezi“ vsaj to malo svojo dolžnost, da žrtvuje par uric na teden, ki jih zahteva pouk. Na delo torej! Odbor.

Mandolinistična skupina „Viktor Parma“ uljudno vabi na plesne vaje, ki se bodo vršile v nedeljo 15. t. m. zjutraj od 10 do 12 opoldne, zvečer pa od 5 do 11 v dvorani otroškega vrta pri Sv. Jakobu (stara policija).

Tržaška sokolska župa
V nedeljo, dne 15. decembra 1912. ob poldevetih dopoldne se vrši v telovadnici Sokola v Trstu seja župnega odbora.
Dnevni red:
1. Poročilo načelnika.
2. Članski prispevki društev.
3. Župni zlet 1913.
4. Prihodnji občni zbor.
5. Slučajnosti.
Starosta.

Tržaška mala kronika.

TRST, 11. decembra.
Okraden sadjar. Sadjar Vincenc Balarin stanuje v ul. Riborgo št. 7. Včera popoldne, ko ni bilo nikogar doma, so neznani zlikovci s pomočjo ponarejenega ključa vdrli v njegovo stanovanje, siloma odprli omare in odnesli zlatnine in drugih dragocenosti ter denarja vsega skupaj za okroglih 2000 K.

Velika tatvina na pošti. Včeraj popoldne je prišel na pošto na Borznem trgu neki tujec, po imenu Conovin, da odpošlje nekaj denarja. Položil je pri oddajnem okencu predse listnico, v kateri je bilo 200 K in ček za 6000 K. Pred njim je bil neki mladenič, ki je oddal tudi nekaj denarja, pa ni počakal potrdila, temveč je odšel kar tako.

Conovin je oddal denar, sprejel potrdilo in potem hotel vzeti listnico, toda ta je izginila. Naznanil je stvar policiji. Ker pa ni mogel ostati dalje v Trstu, je odpotoval še snoči.

Policija je zjutraj zasledila in aretirala onega človeka, ki je oddal pred Conovinom denarno pošiljatev in bil je to 24letni Grk iz Soluna, Jurij Contus, stanujoč v ulici Acquedotto št. 71, ki je šele tri mesece v Trstu. Zaslišan je izjavil, da je njegov oče železniški ravnatelj v Solunu, da dobiva vedno denar od njega in da je včeraj oddal denar na pošto za svojo ljubico v Solunu, pa pozabil vzeti potrdilo. Zanimal je kar najodločneje, da bi bil vzel ono denarnico. Oblast še nadaljuje preiskavo.

Vlom pri Sv. M. Magd. Spodnji Fran Zakrajšek, stanujoč v ul. Madonna del Mare št. 12, ima hišo pri Sv. Mar. Magd. Spodnji št. 1013. V hiši ne stanuje sedaj nihče. Včeraj ponoči so neznan lopovi vdrli v hišo in obrnili v njej vse narobe. Ukradli so, kar se jim je zdelo vredno vzeti s seboj, vendar pa škoda ni večja nego 54 kron.

Loterijske številke, izžrebane dne 11. decembra t. l.:

Brno	10	52	76	58	80
Inomost	54	12	84	42	6

Nar. del. organizacija.

Ogljarji! Danes v četrtek ob 6:30 zvečer sestanek v društvenih prostorih NDO ul. Sv. Frančiška št. 2.

Posredovalnica dela. Službe išče pekovski pomočnik.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO. Danes ob 10 predpoldne odborova seja v društvenih prostorih.

Delavci Sv. Andreja in Sv. Marka! Nužno vas vabimo, da pridete danes točno ob 8 zvečer na sestanek, ki se bo vršil v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Socijalni demokratje uganjajo velike lumparije. Volitve se morajo razveljaviti. Pridite vsi, da protestiramo!

Predavanje. V petek, dne 13. t. m. točno ob 7:30 zvečer PREDAVANJE v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu o predmetu: „Društvenih in zborovalni zakon“ (kako se vodijo društva, seje in shodi). Predavatelj: strokovni tajnik Brandner. — Vstop brezplačen.

Postiljoni! — Danes v četrtek ob 9:30 zvečer javen shod v „Konsumnem društvu“ v Rojenu. Dnevni red: 1) Kaj je z odgovorom? 2) Naše sedanje stališče. — Postiljoni! Potrebno je, da se udeležite vsi tega shoda!

Vesti iz Goriške.

Ugledno rodbino Živčevo v Skopem je zadeli hud udarec s prezgodnjo smrtjo gospoda Josipa Živca, sinu znanega kraškega prvaka, g. Josipa Živca. Vsej spoštovani rodbini izrekamo svoje iskreno sožalje.

Iz Tomaja. Poštni urad dobimo. To je vse, kar bi vam imel povedati. Vem, da to ni nič posebnega, posebno v tako kritičnih časih, ko pretresajo politično ozračje neprestane homatije. Saj zro milijoni državljanov z grozo na balkansko pogorišče, tako nevarno evropskemu miru. Ni pa moj namen, da bi izgubil besede o tem, ker to opravljate že vi žurnalisti. Vračam se torej k predmetu in nadaljujem s pričetim.

To sicer res ni, kakor sem omenil, svetoven dogodek, toda za našo občino ima svojo važnost. Koliko truda, koliko prizadevanj je bilo tekom let v tem oziru! Kako smo prosili, da bi dobili poštni urad za

POHIŠTVO SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Čevljarska zadruga v Mirnu
edina Jugoslovanska tovarna — čevljev.
Zadruga ima lastne prodajalne: izdeluje vsakovrstne čevlje, ki v ličnosti in trpežnosti prekose vse proizvedene tujih terdk.
v Trstu Barriera vecchia 38 in via dei Rettori 1; v Gorici, trg sv. Antona 1; v Splitu, ul. Staroga surda. — CENE ZMERNE.

JOSIP ŽIVIC veleposestnik
danes zvečer ob 10^{1/2}, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. sakramenti za umiraločje mirno v Gospodu zaspal v 36. letu svojega življenja. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v Skopem v petek ob 10. uri predpoldne.
Sv. maša zadušnica se bo darovalu 21. t. m. v Skopem in v Idriji.
Skopo, 10. decembra 1912.
Ana roj. Kostomaj, soproga; Anica, Milica, hčeri; Josip, oče; Terezija, mati; Maks, brat; Terezija, sestra; Ciril Ivančič, Ant. Ražem, svaka; Vnuki.

Fran Walis krojač
Izdajajo obleke iz angloškoga blaga po dunajskem merilu kroje od 40 K dalje.
TRST, ul. Tor. S. Piero 4.
Priporočila se slavna občinstva.

Prodajam veletrgovino Z vinom v Istri.
Oddaja trgovine potrebna vsled rodbinskih razmer. Pošiljanje sodov od 56 l dalje na Češko in Kranjsko. V zalogi 100 hl najb. ljšega vina. Najemtnina zelo nizka. Okrajno me to ob državni železnici. Trgovina je dobro uvedena in jo prodajam z odjemalci vred. Prodajam tudi opremo stanovanja, tri sobe in kuhinjo. Zelo pripravno za novoporočce, dobrega trgovca. Kraj lep, zdrav, blizu morja. Prodajna cena s stanovanjem in vsem inventarjem vred 15 do 20.000 K. Lastnica lahko ostane 1 do 2 meseca, da vse popolnoma pojasni. — Prijazne ponudbe pod „Zlaty pramen prijma“ inseratni pisarni S. MÄZEL, Praga, Ferdinanda ul. 4.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa Vali zdravniki ga priporočajo.
Odlikovano na **S. STEFAN** Odlikovano na : 7 razstavah. : 7 razstavah. :
Glavna zaloga v Trstu, via Valdivivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Najboljše
dunajske in kranjske KLOBASE
se prodaja
v prekajevalnici - bifeju **KLANČIČ**
ulica Torre bianca št. 32 in podružnici v Largo Santorio
po najugodnejši ceni - 12 parov majhnih ali 6 velikih po 1 K.

Kron 6200!
AUTOMOBILI FORD 1911
največja tovarna svota. izdelovanje letno 40.000 vsakega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša: kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK
ANTON SKERL . TRST
Piazza Goldoni 10-11, Tel. 1734
— Ilika centralna garage, ulica del Saubi 16, vogel ulica Gasquet a TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske).
Automobil na posodo po zmerni ceni.
Arstvo in vzdrževanje avtomobilov — — Solidna postreba

Trgovina izgotovljenih oblek za ženske in punčke
AMELIA MARTINICO
Nova ulica 41 TRST Via Nuova 41
— BOGAT IZBOR —
vsakovrstnih zimskih oblek za ženske in punčke volnene in od fuštanja.
Ženske vestalije. — Izbrano perilo.
Vseprejemajo se naročila po mori.
Najzmernejše cene.

POZOR trgovci in gostilničarji!
Po najnižji ceni in vsaki dan sveže **dunajske klobase** 12 malih 1 K 6 ve ikih 2 K
Jetrne in krvave klobase se dobivajo vsako soboto in sredo.
Za naročila se priporoča **Ivan Suban** Trst, ul. S. Sebastiano 6.

UMETNI ZOBJE Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez vsake bolečine
Dr. J. Čermák V. Tuscher zobozdravnik konces. sobni kabinet
TRST
ulica della Caserma šte. 13, II. n.

Usem : gospodinjstvom **KOLINSKO CIKORIJO** v korist družbi sv. Cirila in Metoda!
toplo priporočamo edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek. 593

našo občino, ki bi tudi Avbercem koristil, toda zaman. Trkali smo res, kakor pravilo v sv. pismu, a nam niso odprili; pritiskali prdno na razne kljube, toda vse naše prošnje, ves naš trud je bil brezuspešen leto za letom. Sedaj pa bo vendar enkrat konec neznošnim razmeram v poštnem prometu tomajsko-avberskega okoliša. Z letom 1913. dobimo vendar tako zaželeni poštni urad.

Naša dolžnost je, da se ob tej priliki spominjamo moža, ki nam je šel v tem pogledu drage volje na roko. Ko bi njega ne bilo, ko bi on ne pospešil vsega, bi Tomajci in Avberci še čakali in čakali, in ne bi najbrže pri danih razmerah pričakali ničesar. Gospodu državnemu in deželnemu poslancu dr. Gustavu Gregorinu gre hvala na tem. Potegoval se je z vso verno na merodajnem mestu za nas in nam pridobil to, po čemur smo hrepeli. V prijetno dolžnost nam je torej, da mu na tem mestu izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

To povdarjam posebno tudi zato, ker je med nami ljudi, ki bi si zelo radi prilastili zaslug v tem oziru.

Toda prav po domače povedano, imajo dotičniki pri tem prav toliko zaslug, kakor tržaška dvojčka Mihec in Jakec nad magistratom. Toliko so udeleženi, kolikor novorojeno dete, ki je zagledalo prvič našo mater zemljo. Zato: Čast komur čast!

T o m a j e c.
 Iz Sežane. V nedeljo smo videli na sežanskem odru žaloigro „Sin“, ki so jo uprizorili tukajšnji diletantje. Dvorana je bila izjemoma precej napolnjena. Grajanja je vredna le netočnost.

Igra je uspela dokaj povoljno. Helena, g.ica Pepca Stolfova, in Ciril g. Logar sta igrala kar najizborneje. Ravnotako sta žela g. Kontelj v ulogi očeta, in g. Milka Amfova, mati, obilo aplavza. Tudi nekatere druge vloge so bile precej dobro izvajane, le tuptam se je opazala majhna nesigurnost. Upamo, da sčasoma izgine tudi ta.

Pokazali so nam sežanski diletantji, da so med njimi kaj izborne moči, ter da morejo nastopiti tudi z večjo in težavnejšo igro. Zeleti bi le bilo, da so klub dobro organizira in zboljša nekatere malenkosti. Torej le krepko naprej!

Druge slovenske dežele.

Iz Postojne. Predvčerajšnjim smo položili našega uzornega župana in blagega človeka Gregorja Pikla k večnemu počitku. Pogrebna slavnost se je razvila v veličastveno žalno manifestacijo, kakoršnje Postojna menda še ni videla. Pogreba se je udeležila takorekoč vsa Postojna brez razlike stanu in poklica. Tudi iz okolice je bilo mnogo ljudstva in prišlo je žalovalcev tudi iz drugih krajev Notranjske. Ciril-Metodova družba je poslala svojega zastopnika v osebi g. F. Dimnika. Od družtev omenjamo posebno: „Sokola“, „Citalnice“, pevskega društva „Postojne“ (vse tri z zastavo) potem požarne brambe in godbe. Postojna se je poklonila spominu pokojnika, kakor je mož zaslužil v polni meri. In ta spomin ostani trajno med nami.

Porotno sodišče.

Zavrtni umor pri Sv. Jakobu.

Ker je med obtoženčev izpovedbo državni pravdnik zahteval, naj se gotove točke te izpovedbe natančno zabeležijo, in je hotel, naj zapisnikar prečita svoje betežke, je pozneje predlagal branitelj, naj sodni dvor pokliče k razpravi stenografa, kar pa je sodni dvor odklonil.

Del Tin je pripovedoval o svojem življenju, da je sin očeta, ki je imel žganjeto in se je rad opijanjal. Mater je izgubil obtoženec kmalu po svojem porodu. Oče se je oženil zopet, ko je bil obtoženec star 3 leta, umrl pa, ko je bil star obtoženec 18 let. Oče in mati sta umrli na jetiki, a pri očetu je vplival tudi kronični alkoholizem. Obtoženec se je izučil mizarstva in je delal potem v ladjedelnici pri Sv. Marku, pa je moral pustiti delo, ker se mu je večkrat zmigljilo pred očmi in se mu vrtelo v glavi. Nato je delal v tovarni linoleja.

Del Tin je bil svoj čas osumljen, da je bil morilec izvoščkov. Bil je dolgo časa v preiskovalnem zaporu, a ko je bil izpuščen, ker mu niso mogli dokazati nikake krivice, je bil vsled boleži, v katero je zapadel in vseh drugih mračnosti tako obupan, da se je hotel usmrtiti sam sebe. Ko je ozdravel, je nato vstopil v službo „Austro-Amerikane“ in se je vkrcal na parnik „Alice“, kjer se je seznanil z Rismondovo. Zasišane priče so nekatere pripovedovale, da se je Rismondova sicer pritoževala, da Del Tin slabo ravna žnjo, a ko je prišla stvar pred obisti, pa je vendar izpovedala dobro za Del Tina. Slabo za obtoženca so izpovedovali sorodniki Rismondove, zlasti njena hči Adella. Priče, ki so izpovedale o ponašanju obtoženca pri delu, so ga vse hvalile kot dobrega delavca in človeka, ki pa se je zdel vendarle nekoliko nenormalen.

Značilna je bila izpovedba umorjenkine sestre, Eme vdove Degress, ki je pripovedovala, da Del Tin ni pustil nikogar k Rismondovi in da tega ni delal morda iz ljubosumnosti, temveč najbrž zato, ker je Rismondova vedela za kako njegovo veliko skrivnost, za katero se je bale, da bi je ne

povedala komu. Na vprašanje, kaka naj bi bila ta skrivnost, je odgovorila: „Ne vem, toda najbrž v zadevi umora izvoščkov!“

Obtoževalno gradivo, ki so ga podale nekatere priče, je bilo naravnost uničujoče za obtoženca, ki je po teh izpovedbah na tako nečloveški način mučil Rismondovo, da je po treh mesecih ni bilo mogoče spoznati. Zlasti pa je sovražil njena najmlajša otroka in ju je parkrat skušal usmrtiti. Malo Bianco je nekikrat obesil nad ognjišče, da bi padla na tla in se ubila. Drugikrat je pa oba hotel vreči skozi okno. Splich ni bilo priče, ki bi bila ugodno izpovedala o obtoženau.

Tekom razprave je bilo prečitano izvedenško menenje tržaških psihijatrov dr. Pastrovicha in Vraginana ter dunajske medicinske fakultete, ki sta si v svojih končnih zaključkih skoraj v popolnem nasprotju.

Prvo menenje vidi v obtožencu težak slučaj psihopatične degenerirane konstitucije, podvržene strasni erotični ljubosumnosti in blaznim utvaram persekutivne narave, in pravi, da je v tem, ko je izvršil svoj čin, to oboje tako delovalo nanj, da je storil dejanje pod vplivom teh bolečnih sil, ki so se vlegle na njegovo voljo.

Drugo menenje pravi, da je obtoženec storil svoje dejanje sicer v veliki duševni razburjenosti, vendar pa da je izključeno, da bi bila ta razburjenost privedla do bolešne zmedenosti zavesti ob času dejanja.

Z ozirom na to, da obstoji tolika razlika med obema menenjima, je predlagal branitelj dr. Mandič zaslisanje obeh tržaških psihijatrov kot prič, da pojasnita gotove stvari v svojem izvedenškem menenju. Državni pravdnik je ugovarjal predlogu in sodni dvor ga je odklonil.

Nato so bili prečitani razni sodni spisi. Branitelj je stavil razne predloge v zadevi zaslisanja psihiatrskih izvedencev in končno, da naj se ponovno izreče medicinska fakulteta o obtoženčevem duševnem stanju na podlagi novih podatkov. Sodni dvor je zavrnil vse te predloge, nakar ste bili stavljeni porotnikom dve vprašanji: na zavrtni umor in zavrtni uboj.

Po vehementnem govoru drž. pravdnika in že neukusnem rohnenju zastopnika zasebnih udeležencev dr. Pangrazija proti obtožencu, je govoril branitelj dr. Mandič nad dve uri, pojasnjujoč strahoviti slučaj vsestransko in dokazujoč, da obtoženec ni storil svojega dejanja ob polni zavesti svoje odgovornosti. Braniteljev govor je napravil očitno globok vtisk. Državni pravdnik je repliciral in nato tudi branitelj, nakar je podal predsednik obširen, temeljit reasume.

Po tritretirnem posvetovanju so porotniki zanikali prvo vprašanje, glaseče se na zavrtni umor na Mariji Alojziji Rismondovi s 7 „ne“ proti 5 „da“, na Bianki Vičelljevi z 12 „ne“; potrdili so pa uboj v obeh slučajih z 12 „da“.

Sodni dvor je nato obsodil Del Tina v osemletno težko ječo, pri čemer pa se mu vrsteje 1 leto in 23 dni preiskovalnega zapora.

V petek je razprava proti Lovrencu Sancinu iz Boljunca zaradi umora. Predseduje sod. svet. dr. Stegu; branitelj dr. Mandič. Razprava bo slovenska.

Lepa, nova, enonsdstropna hiša s hlebočno gostilno in prodajalno ob državni železnici in državni cesti na Krasu, siguren dohodek, gotova eksistenca, je na prodaj, ali se odda v najem vsak čas pod ugodnimi pogoji. Naslov pove inseratni oddelček Edinosti pod šte 2758.

Na obroke (tedenske ali mesečne). Dežniki, blago za obleke, preproge, moške in deške obleke. Ulica Antonio Caccia št. 6, prvo nadstropje. 2764

Iščemo trgovsko izobraženega, izurjenega slovenskega stenografa strojepisca, zmožnega mogoče tudi hrvaščine. Lastnorčno pisane ponudbe z navedbo zaželjene plače in spr.čevali nasloviti: Trst, glavna pošta, predalček 211. 2771

Otrok, 3 mesece star, se da na hrano pod ugodnimi pogoji. Najraje okoli Sv. Ivana. Ponudbe pod „Otrok“ inseratnemu oddelku Edinosti. 2772

Učitelj diplomiran iz slovenščine, nemščine in laščine, išče službo korespondenta. Ponudbe pod „Samo jutranja služba“ inseratnemu oddelku Edinosti. 2773

Odda se lepa, zračna soba gospem s prostim vhomom. Ulica Chiozza 4, II. nad. 1774

Lepo posestvo, dosedaj v lepem redu, se odda v najem zaradi drugega posla. Kavcija 3000 K. Naslov pove inser. oddelček Edinosti. 2757

Fotograf Antons Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gospojka ulica 7. 4445

Dobra šivilja se priporoča častititim gospem. Naslov pove Edinost. 2737

Stari časopisi (papir) se prodajo po zelo nizki ceni. Zglasiti se je v upravi „Edinosti“. 1142

Korespondent za hrvaški in nemški jezik išče trajnega nameščenja. Cenjene ponudbe pod šifro „Marljiv“ na inseratni oddelček Edinosti. 2256

Obesala iz medi za zavese se prodajo po K 350. — Vis Caserma 14. Umberto Cesca, trgovina z železino. 1733

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca, Trst, ul. Olmo št. 12. 1733

14 - 15 leten deček, ki govoti slovensko in italijansko, se išče za raznašanje. K. Cvenkel, Como št. 32. 2753

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zla'lo kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu
 ZALAGATELJ ČEVLJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč.
 Priporoča cenjenemu občinstvu
 svojo veliko in dobro znano tovarno in trgovino vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke.

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekališče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu sadostoje prana mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpošilja uzorce na ogled. Cene zmerno.

Kislo zelje

I. vrste, škafl 40 kg kron 4.80; 100 kg kron 10.—. Čebula 100 kg kron 7.50. Kumare. Pošilja vsakemu po povzetju

Ant. Linek, Znojmo (Znaim)

V novem bazarju v ulici Belvedere št. 7 se dobi blago po konkurenčnih cenah. Posebno železne kuhinjske posode, porcelan in steklo kakor tudi velika zaloga igrač. Za obilen obisk se priporoča **EMILJA NOVELLI.**

Iščem dobrega kmetskega sirovega masla

za celo leto. Le čisto blago. Ponudbe pod „MLEKARNA ŠT. 2498“ inseratnemu oddelku Edinosti.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8. Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo. Prvovrstno pivo. Priporoča se za obilen obisk **JAKOB VOLPIN.**

Hans Scheidler

zobotehnik
 bivši: prvi zobotehnik Dr. Ferdinanda Tanzer Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575
 Trst, Piazza C. Goldoni št. II.

Anton Ercigoj, Trst

ulica Giulia šte. 88.
 Priporoča slavnemu občinstvu svojo pekarno s prodajo jestvin in prodajo kolonijalblaga. Zaloga moke prvih vrst. Sveži kruh trikrat na dan. - Cene zmerno, postrežba svoji k svojim! točna. Svoji k svojim!

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER
 Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.
 Specijalist za popraviljanje roulet na oknih.
 Na željo se menjajo pasovi in zmetl. Jamči za popolno delo in se us. beji konkurenoc.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18
 ki jo sedaj vodi g. HINKO GOSIČ, se dobi vedno svež pivo, prve vrste vino - teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. - Priporoča se za obilen obisk.

Zaloga oglja in drva

Massim. Giacomelli
 Trst - ul. Valdirivo št. 34 - Trst
 Bukovo oglje I. vrste, zdrobljeno oglje, koks, premog, drva.

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu.
Ljuboslava Baučer
 Trst, ul. Istituto št. 13, Trst
 pritičje.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==
 Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
 Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhonov, prstanov z dijamanti in bres dijamantov, ženske verižice, slatke in srebrne za moške. vse po konkurenčnih cenah.

Priporoča se nova prodajalna jestvin in kolonijalnega blaga

Emilio Cioccolanti

Trst, ulica Giulia št. 32.
 Velika izbira čajnega masla, vina pive in likerjev v steklenicah.

Namizna jabolka

(25 centov)
 kilogram po 12 do 26 vinarjev razpošilja po povzetju od 10 kg naprej **ANDREJ OSET** posestnik, Tolsti vrh, p. Guštanj. Koroško

Umetniški predmeti

kipi, sijajno opremljeni, namizja vsake vrste; umetne cvetlice in palme, fantazijske opreme in perje za klobuke in mnogo drugih lepih stvari za darila ob vsaki priliki. Prava razprodaja, cene najnižje. Obrnite se na trgovino

v ulico Acquadotto št. 41.

Slovinci! Slovani! Poslužujete se vsi edino slovenske urarne in zlatarne v Trstu, Via del Rivo 26. Vsako popravilo jamči se za 2 leti, istotako tudi vsako naročbo. Prihaja tudi na dom. - Svoji k svojim! Udani ALOJZI POVH.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanik oblek
 Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteti v veznji.
 Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.
Adolf Kostoris - Trst
 Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraveca „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

POZORI! Slike in besedila se ne smejo uporabiti brez dovoljenja avtorja.